

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХЕРСОНСЬКА ДЕРЖАВНА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
UNIWERSYTET MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ, LUBLIN, POLAND
VILNIUS GEDIMINAS TECHNICAL UNIVERSITY, VILNIUS, LITHUANIA
JAGIELLONIAN UNIVERSITY, KRAKOW, POLAND
ХЕРСОНСЬКА ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВА ПАЛАТА
KHARKIV IT CLUSTER
ГО «ПРОГРЕСИЛЬНІ», УКРАЇНА

СИНЕРГІЯ НАУКИ І БІЗНЕСУ 2026

МАТЕРІАЛИ
III Міжнародної науково-практичної конференції
22 – 24 квітня 2026 року

У трьох томах
ТОМ 1

Львів-Торунь • 2026 • Liha-Pres

УДК 001.83+330.3(477)
С38

Синергія науки і бізнесу 2026: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (ХНТУ, 22–24 квітня 2026 року) у 3-х т. ; Т. 1 / за ред. О.В. Чепелюк. Львів-Торунь, 2026. – 548 с.

Synergy of Science and Business 2026 : proceedings of the III International scientific-practical conference (KNTU, 22–24 april 2026) in 3 vols. ; Vol. 1 / edited by O. V. Chepelyuk. – Liha-Pres, 2026. – 548 p.

У збірнику представлено матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «СИНЕРГІЯ НАУКИ І БІЗНЕСУ 2026», том 1, яка проходила 22–24 квітня 2026 року на базі Херсонського національного технічного університету.

Рекомендовано до друку Науково-технічною радою ХНТУ Протокол № 2
від 11.06. 2026

Автори опублікованих тез несуть повну відповідальність за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел та посилання на них та за всі інші відомості.

ISBN 978-966-397-624-2

ISBN 978-966-397-625-9 (Т.1)

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-624-2>

УДК 001.83+330.3(477)

© Херсонський національний технічний університет, 2026

ОВЧАРЕНКО Марія, ЛУГОВСЬКИЙ Олександр

ІНКЛЮЗІЯ ВИСТАВКОВО-МУЗЕЙНОГО СЕРЕДОВИЩА. ТАКТИЛЬНІ ЕКСПОНАТИ

..... 269

ОДРЕХІВСЬКИЙ Роман

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ХУДОЖНЬОЇ КУЛЬТУРИ ТА МИСТЕЦТВА В ЗАХІДНИХ ОБЛАСТЯХ УКРАЇНИ У КІНЦІ ХІХ – ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ ХХ СТОЛІТТЯ

..... 271

ОЛІЙНИК Галина

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У СУЧАСНОМУ МИСТЕЦТВІ ТА ДИЗАЙНІ: МОЖЛИВОСТІ СИНЕРГІЇ З БІЗНЕСОМ І НАУКОЮ

..... 273

ПИЛИП Роман

ТРАНСФОРМАЦІЯ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ШКОЛИ ДЕКОРАТИВНОГО МИСТЕЦТВА: ВІД ЕТНОКУЛЬТУРНИХ ВИТОКІВ ДО СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ МОДЕЛЕЙ

..... 275

САЄНКО Людмила

АКСІОЛОГІЯ ВІЙСЬКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ (2022-2026) ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІСЛЯВОЄННОЇ ОСВІТНЬОЇ ВІДБУДОВИ

..... 279

СЕЛЕЗНЬОВА Анна, НЕСТЕРУК Дарина

ОСНОВНІ МЕХАНІЗМИ ВЗАЄМОДІЇ ВІРТУАЛЬНИХ ІНФЛЮЕНСЕРІВ З АУДИТОРІЄЮ МЕТАВСЕСВІТІВ

..... 283

СЕМЕНЧЕНКО Віолетта, КОСЕНКО Данило

ПРОЄКТУВАННЯ СУЧАСНОЇ ШКОЛИ ЯК МУЛЬТИФУНКЦІОНАЛЬНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА

..... 287

СЕНЬОВСЬКА Надія, СКУРАТКО Тетяна

СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА ЯК ЧАСТИНА НОВІТНЬОГО МИСТЕЦТВА У КОНТЕКСТІ ВІЙНИ

..... 290

СМАГЛЮК Вікторія, КУЗЬМЕНКО Тарас

ЦИФРОВІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВЕСІЛЛЯ ЯК ПРОЦЕС АДАПТАЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

..... 292

ТИМОШИНА Юлія, ЯКОВЕЦЬ Інна

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПОПИТУ НА ДОРОСЛУ АНІМАЦІЮ ПІД ВПЛИВОМ ПОКОЛІННЯ GEN Z

..... 296

університету культури і мистецтв. Серія: Мистецтвознавство. 51. С. 100-130.
DOI: 10.31866/2410-1176.51.2024.318370.

УДК 7.012:069.5:364.4

Марія ОВЧАРЕНКО
студентка ФГТ, кафедра дизайну
Черкаський державний технологічний університет
Олександр ЛУГОВСЬКИЙ
кандидат мистецтвознавства, доцент,
доцент кафедри дизайну
Черкаський державний технологічний університет

ІНКЛЮЗІЯ ВИСТАВКОВО-МУЗЕЙНОГО СЕРЕДОВИЩА. ТАКТИЛЬНІ ЕКСПОНАТИ

Доступність виставково-музейного простору є важливою складовою сучасного проєктування культурних інституцій. У нинішніх умовах інклюзивність розглядається не як додатковий елемент, а як обов'язковий показник якості предметно-просторового середовища, орієнтованого на різноманітність користувачів [1]. Формування доступного музейного простору є необхідною передумовою рівного доступу до культурних цінностей і реалізації принципів універсального дизайну.

У контексті музейного середовища доступність спрямована на врахування потреб різних груп відвідувачів: людей з інвалідністю, осіб похилого віку, дітей, вагітних жінок, людей із тимчасовими травмами, а також іноземців, які можуть стикатися з мовними бар'єрами. Важливо підкреслити, що доступність не обмежується окремими спеціалізованими рішеннями, а має забезпечувати комфорт і безпеку для всіх без винятку користувачів [2].

Значущість проблеми інклюзії виставково-музейного середовища визначається глобальною тенденцією до формування інклюзивного суспільства та впровадження принципів універсального дизайну (Universal Design). Проєктування музейних експозицій із урахуванням потреб людей з інвалідністю, зокрема осіб із порушеннями зору, сьогодні є об'єктивною вимогою часу. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, у світі налічується понад 2,2 мільярда людей з різними порушеннями зору, з яких близько 40 мільйонів є повністю незрячими [1].

Одним із найефективніших інструментів забезпечення інклюзивності в музеях є тактильні експонати — картини, рельєфні ілюстрації, скульптури та макети, призначені для дослідження через дотик. Тактильність як здатність сприймати фізичні властивості об'єктів (текстуру, рельєф, форму) дозволяє

компенсувати обмеження візуального сприйняття та формує альтернативний спосіб пізнання мистецтва [3].

Тактильне мистецтво становить окремий напрям сучасного інклюзивного дизайну, у якому візуальні образи трансформуються у систему рельєфних і фактурних елементів. Такий підхід реалізує багатосенсорну модель сприйняття, де дотик, рельєф і матеріал стають носіями художньої інформації. Показовим прикладом є практика створення тактильних інтерпретацій відомих творів мистецтва, зокрема робіт Ван Гога чи Леонардо да Вінчі, що дозволяє незрячим людям відчувати композиційну структуру, ритм і динаміку образів [3].

На основі аналізу міжнародного досвіду було розроблено авторський тактильний експонат – картину «Пані в капелюсі» (рис. 1), створену на основі твору чеського художника Їржі Петра. Вибір оригіналу зумовлений чіткою геометричністю композиції, фрагментованістю форм та виразними контурними лініями, які легко трансформуються у тактильну мову. Кольорові площини було переведено у рельєфні зони, а контурні лінії – у тактильно виокремлені межі.

Авторська адаптація передбачає використання різних текстур для кожного кольору з метою полегшення тактильного розрізнення елементів. Картина доповнена тактильною інформаційною таблицею з підписами шрифтом Брайля, що відповідає рекомендаціям щодо доступності музейних експозицій [2]. Підбір фактур ґрунтується на асоціативних принципах: гладкі поверхні використовуються для тілесних зон, хвилясті – для синіх відтінків, діагональні – для зелених, що допомагає сформувати чіткі сенсорні асоціації.

а

б

Рис. 1. Тактильна картина «Пані у капелюсі».

а – Задумлива з вином. Їржі Петр (оригінал). 2019 р.

б – Авторська тактильна картина «Пані в капелюсі».

Овчаренко Марія.

Керівник: Яковець І.О.

ЧДТУ, 2025

Важливим елементом тактильних експозицій є поєднання дотику з аудіоописами. Аудіодискрипція забезпечує передачу художнього контексту, кольорової гами та емоційного наповнення твору, формуючи цілісний багатосенсорний досвід. Такий підхід значно поглиблює взаємодію відвідувача з експонатом і сприяє розширенню доступності музейного простору [1; 3].

Проведене дослідження підтверджує потенціал тактильних експонатів як ефективного інструмента інклюзії виставково-музейного середовища. Використання тактильних картин, рельєфних форм і підписів шрифтом Брайля є важливим кроком до формування доступного культурного простору. Такий підхід не лише розширює доступ до мистецтва для людей з порушеннями зору, а й трансформує саму філософію музейного дизайну, роблячи її більш універсальною, людиноорієнтованою та чутливою до різних способів сприйняття світу.

ЛІТЕРАТУРА

1. World Health Organization. *World report on vision*. – Geneva : World Health Organization, 2019. 180 p. URL: <https://www.who.int/publications/i/item/world-report-on-vision> (дата звернення: 20.04.2026).
2. ДБН В.2.2-40:2018. Інклюзивність будівель і споруд. Київ : Мінрегіон України, 2018.
3. Preiser W. F. E., Ostroff E. *Universal Design Handbook*. 2nd ed. New York : McGraw-Hill Education, 2010. 816 p.

УДК 745.51:008(477.83/.86)

Роман ОДРЕХІВСЬКИЙ,
доктор мистецтвознавства, професор,
професор кафедри хореографії та мистецтвознавства,
Львівського державного університету
фізичної культури імені Івана Боберського м. Львів

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ХУДОЖНЬОЇ КУЛЬТУРИ ТА МИСТЕЦТВА В ЗАХІДНИХ ОБЛАСТЯХ УКРАЇНИ У КІНЦІ ХІХ – ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ ХХ СТОЛІТТЯ

Художня культура і мистецтво пройшли на протязі ХІХ століття декілька етапів розвитку. Автор подає власну періодизацію цієї епохи, що вперше вводить до наукового обігу. Ці етапи розвитку мистецтва і культури ХІХ століття завершилось національним відродженням і розквітом мистецтва у кінці ХІХ – початку ХХ століття. Особливостями цієї епохи є відображення історичних традицій у розвитку українського декоративно-прикладного